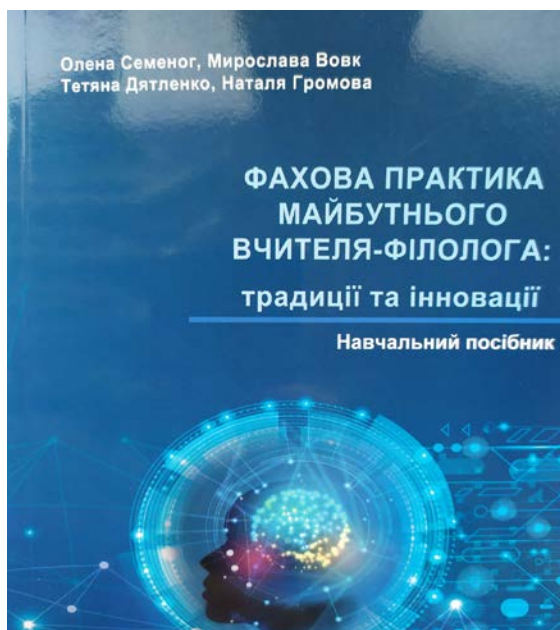

РЕЦЕНЗІЇ

ПРАКТИЧНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ-ФІЛОЛОГА: ВИКЛИКИ І ПЕРСПЕКТИВИ

(рецензія на видання Семенов О.М., Вовк М.П., Дятленко Т.І,
Громова Н. В. Фахова практика майбутнього вчителя-
філолога: традиції та інновації : навч. посіб.
Київ : Талком, 2021. 378 с.)

У контексті сучасних реформаційних змін у сфері вищої педагогічної освіти актуалізується проблема підготовки сучасного вчителя-філолога, який є носієм мовної культури суспільства. Відповідно є необхідність оновлення змісту, форм, методів, технологій практичної підготовки вчителя філологічного фаху в закладах вищої педагогічної освіти, що спричинено потребою підвищення рівня якості освіти в умовах змішаного і дистанційного навчання, спрямованістю на розвиток фахових компетентностей педагога-практика. Сучасний учитель відповідно до Концепції «Нова українська школа» (2016) (<https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>) має поєднувати в собі риси тьютора, інноватора з виразними національними рисами, успішно організовувати освітній процес для задоволення інтересів і потреб учнівської молоді.

Учні надають перевагу фахівцям, які постійно розвивають прагнення пізнавати філософію українського слова, формують мовні, літературні, педагогічні здібності, творче, аналітичне

мислення, філологічно-педагогічний світогляд, «шліфують» філологічний смак; здійснюють наукові пошуки в галузі філологічних, психолого-педагогічних дисциплін, використовуючи різноманітні методи наукового дослідження; усвідомлюють важливість викладання української мови і літератури в сучасних загальноосвітніх закладах через призму національної і світової культури; володіють новими технологіями навчання, проводять уроки та виховні заняття, створюючи атмосферу продуктивно-пізнавального співробітництва, тобто набутий професійний досвід реалізують у практичній діяльності.

Мета професійної підготовки майбутнього вчителя-філолога – через гармонійний взаємозв'язок й оптимальне співвідношення підсистем формувати позитивну мотивацію педагогічної діяльності, методологічну й фахову культуру, сприяти оволодінню необхідним обсягом загальнокультурних, психолого-педагогічних і спеціальних знань, професійними вміннями і навичками.

Особливе місце в системі професійної освіти вчителя посідає фахова практика, що є ланкою між теоретичним навчанням і самостійною педагогічною діяльністю, створює умови для збагачення професійним і життєвим досвідом. Саме в процесі практики відбувається засвоєння певної системи норм, правил, соціальних ролей і цінностей.

У посібнику «Фахова практика майбутнього вчителя-філолога: традиції та інновації» визначено тенденції розвитку філологічної освіти в Україні та підготовки сучасного вчителя-словесника в закладах вищої педагогічної освіти, окреслено особливості фахової практики як чинника розвитку професійних компетентностей майбутнього вчителя-словесника. Авторами схарактеризовано специфіку організації фольклорної і діалектологічної практик у контексті потреб шкільної філологічної освіти.

У науково-методичній праці акцентовано увагу на специфіці організації педагогічної практики, на особливостях проведення її різновидів, а також на підходах, структурі та типах уроків у закладах загальної освіти; визначено вимоги до змісту і структури конспектів уроків; представлено традиційні та інноваційні (інтерактивні) методи і прийоми навчання, окреслено

можливості використання сучасних інтернет-сервісів та онлайн-інструментів у професійній діяльності вчителя-словесника

На особливу увагу заслуговує розділ, присвячений аналізу уроку української мови як комунікативного феномену, що розглядається у вимірах педагогічної дії, визначення традицій та інновацій, особливостей побудови й організації уроку. Урок української літератури характеризується крізь призму інноваційних підходів, зокрема діяльнісного. Викладено алгоритм аналізу художнього твору та специфіку інтерпретаційної діяльності на уроках літератури.

Викликає цікавість розділ, у якому висвітлено технології занять українською мовою та літературою, зокрема технології уроків української мови з регіональним компонентом, технології розвитку критичного мислення учнів під час вивчення української літератури, технологія розвивального навчання на уроці літератури, медіатехнології на уроках української літератури, регіональний потенціал позакласних заходів.

Удосконаленню змісту і форм проведення виробничої переддипломної практики за фахом сприяє конкретизація авторами мети, завдань і особливостей її організації. Представлено можливості її оновлення шляхом упровадження інтерактивної форми підготовки – фольклористичної майстерні. Схарактеризовано перспективи використання українознавчих електронних ресурсів у процесі практичної підготовки майбутнього філолога.

Посібник адресовано студентам, магістрантам, викладачам, керівникам фахових практик у підготовці майбутніх учителів-філологів у закладах вищої педагогічної освіти. Корисний усім, хто цікавиться питаннями оновлення змісту та організаційних засад проведення фахових практик майбутніх учителів.

Рецензент – Наіалія Авшенюк